

Time : 2 Hours

- N.B. :-
1. All questions are Compulsory.
 2. Figures to the right indicate marks assigned to questions.

- I
- A Explain any Four types of violence inflicted on Indian women. (7)
 - B What steps should be taken to prevent violence against women. (8)

OR

- A Define the term deafness What are the causes of deafness? (7)
- B Explain the treatment available to overcome it. (8)

- II
- A Explain the nature of caste conflicts in Indian society. (7)
 - B What measures can be undertaken to eradicate caste conflicts. (8)

OR

- A Explain some important linguistic conflicts (7)
- B Explain the measures to resolve linguistic Conflicts. (8)

- III
- A Explain any four salient features of Indian Constitution (7)
 - B Explain any four fundamental duties of the citizens of India. (8)

OR

- A Explain any four features of party system in India. (7)
- B Explain All - India Political parties and Regional Political Parties. (8)

IV Write Short Notes on Any Five of the Following.

1. Preference of male child - a cause of female foeticide
2. Any one measure to Prevent declining sex ratio.
3. Any one type of mental retardation.
4. Hindu - Sikh Communalism.
5. River Water disputes in India.
6. Communal Political Parties in India.
7. Gram Sabha

सूचना :- १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवतात.

प्र.१ अ भारतीय स्त्रियांवर लादले जाणारे हिंसाचाराचे कोणतेही चार प्रकार स्पष्ट करा. (७)

ब स्त्रियांवरील हिंसाचार रोखण्यासाठी कोणते उपाय योजले पाहिजेत? (८)

किंवा

अ बहिरेपणा ही संकल्पना स्पष्ट करा. त्याची कारणे काय आहेत? (७)

ब त्यावर मात करण्यासाठी असणारे उपचार स्पष्ट करा. (८)

प्र.२ अ भारतीय समाजातील जातीय संघर्षाचे स्वरूप स्पष्ट करा. (७)

ब जातीय संघर्षाचे निर्मूलन करण्यासाठी कोणत्या उपाययोजना योजल्या आहेत? (८)

किंवा

अ काही महत्वाचे भाषीय संघर्ष स्पष्ट करा. (७)

ब भाषीय संघर्ष सोडविण्यासाठी उपाययोजना स्पष्ट करा. (८)

प्र.३ अ भारतीय राज्यघटनेची कोणतीही चार ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (७)

ब भारतीय नागरिकांची कोणतीही चार मुलभूत कर्तव्ये स्पष्ट करा. (८)

किंवा

अ भारतातील पक्षपद्धतीची कोणतीही चार वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (७)

ब आखिल भारतीय राजकीय पक्ष आणि प्रादेशिक राजकीय पक्ष स्पष्ट करा. (८)

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही पाचांवर थोडक्यात टीपा लिहा.

१. मुलगांला प्राधान्य - स्त्रीभ्रुण हत्येचे एक कारण.

२. घटता लिंगदर रोखण्यासाठी कोणतीही एक उपाययोजना.

३. मतिमंदत्वाचा एक प्रकार.

४. हिंदू - शिख जमातवाद

५. भारतातील नदीच्या पाण्याचे संघर्ष

६. भारतातील जमातवादी राजकीय पक्ष